

EPISTOLA R. MONACHI AD B. ABBATEM SUUM.

B. (f) Suo reverentissimo domino summæque A
 laudis dignissimo monasterii Massiliensis divinæ
 largitatis magnificentia dispensatori quam optimo, R.
 ejusdem servus omnium licet sibi famulantium hu-
 millimus, non in dilectione tamen minimus, debitæ
 servitutis obsequium.

Evangelista testante, siquet ab angelis fuisse de-
 claratum quod *in terra pax hominibus bonæ volun-
 tatis*. Et alibi scriptum est: *Sufficit bona voluntas*.
 Jure igitur, sicut voluntas aliquod perficiendi bonum,
 etsi proficere nequeat, sufficiens esse perhibeatur,
 eadem quoque mihi quam erga vos semper habui,
 sufficere procul dubio credatur. Nam postquam vestræ
 magnitudinis fama, quæ jam diu meis intonuerant
 auribus, corporeis oculis videre promerui, vestræ
 dilectionis immensitati, prout multis scire licuit,
 meæ parvilitatis ingenium inseparabiliter adhibere
 studui, sed ut probatio dilectionis quæ infra pectoris
 septa æstuando latitabat, operis exhibitione quan-
 doque redoleret, admodum optare solebam. Nec ideo
 quia Deus plebem suam visitavit, quoniam vos ad
 optimam, quam elegit sibi Maria, partem sublima-
 vit, et monasterium Massiliense jam rectoris indi-
 gentia penitus offuscatum vestrarum illustratione
 virtutum mirifice decoravit. Quantum constat me
 gaudere, si omnes artus in linguas verterentur, im-
 possibile est cuiquam explicare.

Si autem vestræ solitæ bonitati placeat, attende :
 ubi vos ad prædictum, Deo ducente, gradum prove-
 cium fuisse comperi, uti vestris obtemperarem jus-
 sibus, cur venire distuli, causam tamen etsi non
 sufficientem reddere sum paratus. Noscat itaque
 vestra, desiderantissime Pater, clementia, me quon-
 dam prædicti cœnobii fratrum accepta licentia, pro
 quodam nobis imminenti et intolerabili negotio satis,
 ut credo, jam vobis notificato, Romam ire cœpisse,
 ac usque Papiam sine collega proprio nimia pauper-

tate dimisisse, Romam cum extraneis profectum
 fuisse; sed quia divinæ voluntati me cœptum iter
 complere non libuit, animal cujus vehiculo Romam
 usque tendere satagebam, in itinere prius infirmatum
 prorsus ibidem mihi defuit. Quapropter ulterius
 incedere quia non valerem, infectoque negotio statim
 redire vehementer erubescerem, prius quidem titu-
 bare cœpi, postremo tamen litterarum studiis operam
 dare disposui, ibique paucis Dei gratia interpositis
 moris, hactenus animum exercendo moratus fui. Hæc
 est igitur causa, dulcissime domine, cur postquam
 illud quod anima mea diu optaverat, evenisse con-
 cepti, ad vos festinare distuli. Imo magis ac magis,
 ut melius vobis amodo vita comite deservire valeam,
 studere proposui. Nunc autem quia per totam fere
 B Italiam scholares et maxime Provinciales, nec non
 ipsius ordinis de quo sum, quia plures legibus cater-
 vatim studium adhibentes incessanter conspicio, et
 monasterium nostrum a clericis et a laicis sine inter-
 missione placitando lacessiri, atque justarum pos-
 sessionum detrimentum pati considero, aliquantula
 hujusmodi scientiam habere desidero. Nam si
 quid in hoc opere, divina largiente gratia, prævale-
 rem, nec sæcularibus placitis inhiarem, sed solam
 nostri monasterii justitiam, quantum possem, adju-
 varem. Si vestræ igitur, summe Pater, dignitati pla-
 ceat ut in hoc opere studium pro posse meo exer-
 ceam, quæso et suppliciter obsecro, quatenus super
 hoc negotio C charitativam mihi licentiam impendatis,
 et Pisano priori vestris litteris, ut mihi subveniat,
 mandare disponatis. Si enim quod exspecto apud
 vestram misericordiam impetravero, Pisas ad exer-
 cendum ibi studium, si Deus concesserit, adiero.
 Interim autem usque ad festivitatem sancti Mi-
 chaelis vestræ consolationis præceptum exspectavero.
 Valete.

(1) Forte Bernardo, qui ab anno 1065 ad 1079 Massiliense S. Victoris monasterium rexit.

ALWALO

EPISTOLA ALWALONIS AD L. PONTIFICUM

(MARTEN., *Theas. Anecd.* I, 105.)

Hanc et sequentem epistolam eruimus ex veteri codice ms. oratorii Trecensis, cujus character annos 600
 superare videtur. Quisnam fuerit primæ auctor Alwalo et L. summus pontifex ad quem scribit, necdum
 divinare potui. Si conjecturis aliquid tribuere liceat, L. non Romanus pontifex, sed simplex episcopus fuit.
 Certe in sequenti epistola nudum episcopi titulum accipit. Nec vacat exemplis quibus simplices episcopi
 appellantur summi pontifices. Ita Bruno Coloniensis archiepiscopus *summus pontifex appellatur* a Widrico
 in Vita S. Gerardi Tullensis episcopi. Heldricus vero abbas, ad quem iste scribit, is esse videtur Hel. con-
 gregationis monasticæ Pater, ad quem exstat epistolæ Brunonis episcopi fragmentum, qui Bruno anno 980
 Lingonicæ sedis thronum ascendit, Hildricus scilicet Antissiodorensis, S. Germani abbas, qui anno 990
 præerat.

I.

EPISTOLA ALWALONIS AD L. PONTIFICEM.

Petit absolvi ab excommunicatione inflicta ob illatas præposituræ Capuleiensi injurias.

ALWALO, miserrimus plus cæteris mortalibus, peccatorum onere pressus, L. summo pontifici, nostris temporibus unico pene Dominicæ vineæ procuratori, quidquid patri filius domino servus.

Dominicæ animadversiois, propriis exigentibus peccatis, ultione percussus, mortis timore territus, animæ tantum salutis cupidus, ad vos seu ad unicum animarum medicum confugio, et quæ meis ulceribus adhibenda sint medicamina salubriter intimari exposco. Nostis namque ipse quanto excommunicationis astrictus teneor anathemate ob Capuleiæ præposituram S. Martini scilicet potestatem. Unde si mihi vitæ protelati fuerint dies, canonicorum ipsius sancti me decrevi examen expetiturum, et juxta consilii vestri decretum in omnibus me spondeo acturum. Cæterum si spe vitæ frustratus exstitero, uxori et natis meis sub Christi testimonio in eorum fide hæc agenda committo; eo tamen tenore, ut obsequia quæ Christianis exhibenda sunt morientibus, mihi abnegare non permittatis.

II.

EPISTOLA L. EPISCOPI AD HELDRICUM ABBATEM.

S'gnificat qua ratione Alwalonem absolverit ab excommunicatione.

Dilectione Christi ferventi abbati HELDRICO omni-

A que ejus congregationi episcopus peccator L. salutem et sanitatem.

Gratias reddō vobis, fratres charissimi, quod sanctæ auctoritatis amore ferventes, a communione sanctæ Ecclesiæ privatum Alwalonem suscipere nolulistis in sepulturam: sed hunc quo tenore absolverim notum faciam vobis. Misit namque ad gratiam nostræ majestatis uxor cum filiis duos viris ferentes litteras promittentes omnem emendationem, et petentes fieri absolutionem. Quorum ego veris non credens, nolui assentiri, donec ipsi sacramento juraverunt quod uxor cum filiis usque in festivitatem S. Martini, ipsi beato Martino ejusque canonicis recta fide emendarent quidquid principum censura judicaret eos debere emendare, et secundum morem legis persolverent: quod si facere noluerint, isti de viri qui petitores sunt absolutionis, in obsidione canonicorum et in potestate se tradent die festivitatis S. Andreæ. Hoc ergo tenore absolvimus Alwalonem auctoritate Patris, et Filii, et Spiritus sancti, et sancti Martini, omniumque sanctorum et nostra, et damus vobis licentiam in sepultura recipiendi. Vobis autem mandamus ut et vos eum absolvatis, sicque Deus benedicat vobis. Uxorem vero et filios sciatu esse absolutos, donec emendatio sit facta et persoluta, et sine ejus præsentia et filiorum jubemus eum in terra, ut per hoc sciant se excommunicatos.

ANSELLUS SCHOLASTICUS

NOTITIA

(MANSI, apud Fabric. *Biblioth. med. et inf. lat.*, t. I, p. 411.)

Hunc Ansellum credo monachum. Hujus est opusculum in cod. 57 S. Illidii Claromontensis, apud P. Montfaucon, *Bibl. mss.*, pag. 1263. Est vero operis titulus: *Visio cujusdam monachi in monasterio S. Remigii, descripta ab Anselmo, discipulo S. Abbonis, abbatis Floriacensis, jussu Oddonis abbatis.*

VISIO ANSELLI SCHOLASTICI.

(Edidit D. Edelestand du MÉNIL, *Poésies latines populaires*, t. I, p. 200.)

In Salomonis ferculo,
Quod construxit de Libano
Ex lignis mirabilibus,
Mystica signans altius,
Ubi reclinatorium
Ex auro struxit optimum
Ascensuque purpureum,
Ob Hierusalem filia,
Quæ designant Ecclesiam,

Spiritale convivium
Reperias quam plurimum.
Ibi cum pleno copia
Cornu infert cibaria
Ut nostras querelas levet,
Diversis cibus satiet,
Quo cesset humanum genus
Flere miseros exitus.
Sed carpens poma dulcia

Et convallium lilia
Inter flores dulcissimos
Ac mellis gustus aspidos,
Unum quiddam reperies
Quod gustabis suaviter.

Est civitas metropolis,
Remis dicta pernobilis,
Quam Remus quiddam condidit